

Historia ya Falsafa

08 Maadili ya Plato

Na Dkt. Arthur Holmes wa Chuo cha Wheaton

Kwa hivyo, tunaanza alasiri ya leo na biashara hii ya nafsi ya pande tatu. Utatu unamaanisha sehemu tatu, jambo ambalo si sahihi kabisa kwa Plato. Nadhani hasemi sehemu tatu popote.

Anasema vipengele vitatu. Vipengele vitatu. Nadhani ni kazi tatu .

Viwango vitatu vya utendaji kazi, labda, katika nafsi. Na viwango hivyo vitatu vya utendaji kazi, elementi hizo tatu, mtawalia, ni akili, roho, tafsiri mara nyingi husema roho, lakini roho katika nahau yetu ni neno la kichaa. Ikiwa unazungumzia roho katika, nadhani, muktadha wa kitheolojia, unafikiria kiumbe fulani kisicho na mwili.

Hilo silo analozungumzia hapa. Ukizungumzia roho katika muktadha wa mawazo ya Kijerumani na Ulaya, unazungumzia shughuli za kitamaduni. Maisha ya roho ni maisha ya utamaduni.

Na hilo silo analozungumzia hapa pia. Kinachonivutia zaidi, nadhani, ni kipengele chenye roho. Spunk.

Mpango. Kuendesha. Kwa maana hiyo, mshiriki.

Wakati mwingine tunasema mapenzi, lakini huwa tunapunguza dhana ya mapenzi hadi kufanya maamuzi tu . Kwa hivyo, kipengele cha roho, unajua farasi mwenye roho ni nini. Daima hulea ili aende, nguvu nyingi, bidii nyingi, na juhudi nyingi.

Kipengele chenye roho. Na kisha tatu, kipengele cha hamu. Hamu, matamania, matakwa.

Na ninapendekeza kwamba hizi ni ngazi tatu za roho zenye shughuli zinazolingana. Kwa sababu ni wazi kabisa, wanyama wana matamania. Matamania.

Hamu ya kula. Misukumo ya silika. Na kadhalika.

Na unaweza kuzungumzia farasi mwenye roho, lakini si farasi mwenye akili timamu. Kwa hivyo, kwa kuwa roho ni neno linalotumika kwa viumbe vyote vilivyo hai, unapozungumzia wanadamu, lazima utambue kuna kiwango cha roho ndani ya wanadamu ambacho hakipo katika viumbe vingine vilivyo hai. Na kiwango hicho cha roho cha kibinadamu ndicho cha akili timamu.

Kwa hivyo katika viwango hivi vitatu vya roho, vipengele vitatu, ukipenda, ni mantiki inayotofautisha roho ya mwanadamu. Tukimfikia Aristotle, tutagundua kwamba anazungumzia roho yenye mantiki kama tofauti na roho nyeti, roho ambayo ina uzoefu wa hisia, kama wanyama wanavyofanya. Ndiyo.

Lakini vipengele hivi vitatu, basi, na kwa mtindo wa kipekee, kwa sababu roho na mwili vimeungana katika maisha haya, anaviweka vipengele hivi vitatu katika sehemu tofauti za mwili. Ili akili, bila shaka, iwe iko kichwani. Kilichojaa roho, chenye nguvu, kifuari, ambapo moyo hupiga kwa kasi kwa msisimko na matarajio na nguvu.

Na hamu ya kula tumboni, matumbo, viungo vya ndani, matumbo, huathiriwa na hisia zetu. Kwa hivyo hii ni aina yake ya saikolojia ya awali, ukipenda. Ni kama matarajio ya saikolojia ya vitivo vitatu iliyoibuka katika karne ya 18, ikiwa unaifahamu.

Akili, utashi, na hisia ndivyo walivyozungumzia kuhusu hilo. Lakini ni matarajio ya hilo, si sawa. Sasa, kwa vile hivi ni vipengele vitatu vya nafsi, kuna, vinavyoendana na kila kimoja cha vipengele hivyo vitatu, shughuli zake zinazofaa.

Na inafaa vizuri. Ni telos, ni lengo. Ni kusudi la asili.

Ni jambo zuri la asili. Unaona ? Ambapo telos, lengo la akili katika ukuaji wake, ni kufikia hekima. Jambo zuri, bora kwa wenye roho, ni kuwa jasiri.

Na wema, utendaji mzuri wa hamu ya chakula, ni kiasi. Au kujidhibiti, kama inavyoitwa. Na kwa njia hiyo, anatambua na kuanza kukuza maadili.

Kwa sababu hapa kuna fadhila tatu. Tatu kati ya fadhila nne za Kigiriki za kawaida. Sasa, kumbuka kwamba katika picha ya jumla, Wagiriki wanapendezwa na wazo hili la umoja uliopangwa na wazo la haki ya ulimwengu.

Ulimwengu wenye mpangilio mzuri, usawa, na umoja kiasi kwamba unaweza kuuita ulimwengu wa haki, haki ya ulimwengu. Na jiji-taifa ambalo limepangwa kwa usawa na umoja, kwa hivyo unaweza kuiita jamii ya haki. Vivyo hivyo, mwanadamu, mtu binafsi, ambaye vipengele vya maisha yake, roho yake, vimepangwa kwa usawa na usawa kiasi kwamba unaweza kumwita huyu mtu wa haki.

Kwa hivyo mtu mwenye haki ni yule ambaye vipengele hivi vitatu hufanya kazi zake ipasavyo. Matokeo yake ni kwamba una maisha yenye mpangilio mzuri. Na ili kutekeleza kazi zake ipasavyo, akili, bila shaka, akili, lazima itawale.

Hiyo ni kusema, lazima aongoze, atoe mwongozo kwa wenye roho. Ili wenye roho wasiende pande zote bila wimbo au sababu, bali waongozwe na akili, mwelekeo uliopewa. Nishati isiyo na mipaka bila mwelekeo wa busara inaomba shida.

Nishati isiyo na mipaka bila mwelekeo wa busara huwa chini ya udhibiti wa hisia , tamaa , na matamania . Unaona. Na kwa hivyo, mwenye roho lazima aongozwe na akili, na kisha mwenye roho anaweza kuleta nguvu zake kama zinavyoelekezwa kimantiki katika kudhibiti hamu ya kula.

Udhibiti wa hamu ya chakula . Na wasiwasi mkuu unaoenea kote katika Jamhuri ya Plato ni swali la jinsi gani, katika jamii yenye haki, tutadhibiti matamania na hamu ya binadamu na maslahi binafsi? Ni suala kubwa la mawazo ya kisiasa. Tunawezaje kuzuia ubinafsi usitotokee? Na hilo bado lipo kwetu, iwe tunazungumzia sekta ya benki au matatizo ya usambazaji wa huduma za afya nchini Marekani.

Je, Coopsey, au ni Johnson, ndiye aliyesema Jumatatu usiku kwamba vipengele vyote vitano kwenye picha ndivyo vinavyopaswa kulaumiwa? Maslahi binafsi hayapo. Unaona. Swali kubwa.

Kwa hivyo, huu ndio uchambuzi wake wa roho ya mwanadamu. Sasa, karatasi nilizokusanya hivi punde, muhtasari wako wa Phaedrux, unapaswa kuonyesha kwamba unajua yote kuhusu hilo. Kwa sababu ingawa anaielezea kwa mtindo huu katika Jamhuri, inaakisiwa katika Phaedrux, katika hadithi hiyo ya farasi wenye mabawa.

Unakumbuka? Hapa kuna gari la kukokotwa na farasi wawili wenye mabawa , wakiongozwa, wakiongozwa na mpanda farasi, wakiruka juu kuelekea maono yasiyozuiliwa, yasiyozuiliwa, na yasiyokatizwa ya jua, katika mng'ao na uzuri wake wote. Shida ni kwamba mmoja wa farasi huwa mkaidi kila wakati, akikimbia baada ya hili, lile, na mwingine, chochote anachotaka. Unaona.

Hamu. Na farasi mwingine ana nguvu ya kuidhibiti. Lakini katika kuendesha timu, ambayo ni sanaa ambayo katika jamii ya kisasa hatujui chochote kuihusu, kuendesha timu ya farasi.

Je, kuna yeyote hapa amewahi kuendesha timu ya farasi? Naam, moja, mbili, tambua kwamba wao ni wazee . Katika kuendesha timu ya farasi, naambiwa, lazima umpe uongozi yule ambaye kwa kawaida ni farasi mkuu, ambaye ana nguvu za kuwadhibiti wengine. Huchukua hatua.

Kwa hivyo mpanda farasi anawakilisha akili. Kuendesha timu vizuri humpa farasi mwenye roho, anayeweza kudhibiti na kutoa uongozi, hiyo ndiyo neno, kwa farasi mwenye hamu ya kula. Ili kitu hicho kiwe na uwezo wa si tu kuendelea kuelea, bali pia kupiga hatua.

Na bila shaka, kumbuka kwamba wanapoanguka, wanaanguka chini. Na ikiwa wataanguka kweli, lazima waanze upya, na ikiwa ingekuwa hivyo, waanze maisha mengine. Picha ya mwili unaofuatana.

Kwa hivyo hadithi hiyo ya mwendesha gari ni njia yake ya wazi ya kuzungumzia mapambano ya roho ya mwanadamu. Kutafuta mema . Basi, roho ya pande tatu inamvutia.

Na kumbuka kwamba nafsi si kitu tu, ipasavyo, kinachoitikia hali za kimazingira. Nafsi ni kitu kinachofanya kazi kinachotafuta lengo lake, zuri lake, lengo lake. Inalenga lengo .

Teolojia. Jambo lililobaki kuhusu roho ni biashara hii ya mapenzi mawili. Hilo tayari limefichwa katika mjadala katika Thedras , sivyo? Kwamba ikiwa hamu ya chakula imewekwa kwenye kile kilicho chini, unashuka chini.

Mtoto mchanga na yote. Unaona. Lakini ikiwa upendo , ikiwa hamu, iko juu ya vitu vilivyo juu, unaona, shukrani kwa mwongozo wa akili, kwa macho kwenye maumbo hayo bora na hatimaye kwenye umbo la mema, kile ambacho ni uzuri wenyewe, unaona, macho kwenye lengo, macho kwenye tuzo, basi unafanya maendeleo.

Mapenzi mawili tofauti. Neno la upendo analotumia katika visa vyote viwili ni neno eros. Tamaa.

Swali ni unachotamani. Unachotaka. Tamaa ya juu zaidi ni ipi? Tamaa ya juu zaidi.

Upendo mkuu. Ni upendo gani mwingine unaochangia na ni upendo gani unaochipuka. Upendo mkuu ni upi? Na hiyo ni mada ambayo imechukuliwa na waandishi Wakristo.

Mtakatifu Augustine. Je, kuna yeyote kati yenu aliyesoma maungamo yake? Kama hujasoma, soma. Unajua, utakapomaliza Jamhuri, nenda ukasome maungamo.

Na, unajua, unaweza kuisoma kama kitabu cha kawaida cha maisha ya kiroho . Kwa kweli, ni wasifu wake wa kifalsafa na kiroho. Lakini ikiwa kuna hisia moja kubwa unayopata unaposoma maungamo ya Augustine, ni kwamba amegawanyika kati ya mapenzi mawili.

Amegawanyika kati ya mapenzi mawili. Yanaakisi sana picha ya Plato. Lakini mapenzi yoyote yale, katika hali yoyote ile, ni mapenzi ya roho yanayomsukuma mtu binafsi.

Tunaguswa zaidi na kile tunachokipenda. Utaona. Kwa hivyo ili kuelewa picha ya Plato ya roho na hija yake, lazima uone uhusiano kati ya maarifa na upendo.

Nilisema unaongozwa na akili, lakini unahamasishwa na upendo. Unaelewa hayo mawili? Utaona. Kuna vifungu katika Plato ambavyo vimewafanya baadhi ya watu kusema kwamba, kulingana na Plato, ukijua unachopaswa kufanya, unaweza kukifanya.

Sasa, hiyo si kweli kuhusu Plato kwa ujumla. Haitoshi kujua mema. Una shida kuyafanya isipokuwa unapenda mema.

Utaona. Kwa hivyo swali linalopaswa kuulizwa tunapozungumzia uboreshaji wa roho ni, unawafanyaje watu wapende mema? Sio tu kujua mema, bali pia kupenda mema. Ni swali muhimu.

Na unaweza kuona kwamba anazungumzia hapa kuhusu kile tunachokiita maadili. Kuendeleza maadili. Kusambaza maadili.

Thamani elimu. Neno thamani linaweza kufanya kazi kama nomino. Ni wazo ambalo tunasema tunapaswa kulifuata.

Lakini neno thamani linaweza pia kufanya kazi kama kitenzi. Kuthamini kitu. Kupenda kitu.

Kuithamini. Kuitaka. Kuitamani.

Utaona. Na Plato alikamatwa wote wawili. Lazima ujue mema, lakini lazima upende mema.

Zote mbili. Sasa, ni wazi, ni mwendesha gari la farasi anayetoa mwongozo . Lakini si akili kama hiyo iliyo na uwezo wa kutawala tamaa za mweituni.

Ya farasi huyo ambaye hajafugwa. Kwa hivyo dhana ya Plato kuhusu uhai wa roho si ya maarifa ya kweli au ya kweli tu. Si ya majadiliano ya kinadharia tu.

Lazima kuwe na zaidi ya hayo. Plato anachozungumzia ni akili , akili iliyojaa mshangao. Utaona.

Amejaa mshangao. Hazungumzii kujua, bali kutafakari. Mawazo ya kutafakari ndiyo aina ya juu zaidi ya mawazo.

Sasa, hiyo si tu kuweza kubaini milinganyo. Fanya kazi kwa uthibitisho wa kimantiki . Wachekeshe marafiki zako wote kwa lahaja.

Hapana, kutafakari si tu kutambua mema , bali pia kufurahia. Utaona. Kutafakari juu yake.

Kuitafakari. Kuiangalia. Kuielewa.

Kutangatanga. Kusimama kwa mshangao. Unajua, hiyo ndiyo aina ya uzoefu tunaopata mbele ya uzuri wa asili.

Je, nimewahi kuzungumzia hili hapo awali? Mbele ya uzuri wa asili? Hapana. Nakumbuka tukio moja katika Vita vya Pili vya Dunia. Kwenye sitaha ya juu ya meli ya wanajeshi mahali fulani nje ya pwani ya Iceland.

Mwezi mmoja wa Novemba. Ili kutuepusha na maovu, walituweka kwenye ulinzi wa juu. Sijawahi kujua kwa nini tulikuwa tunalinda dhidi ya nini.

Nadhani ilikuwa ni kutuepusha na maovu. Lakini nakumbuka nikiwa kazini nikiwa kwenye ulinzi pale kwenye sitaha ya juu ya meli hii ya wanajeshi. Meli ya Cunard iliyogeuzwa.

Katikati ya usiku. Anga isiyo na nyota. Baridi ya Aktiki.

Muundo wa juu wa meli uliyumba taratibu dhidi ya anga la usiku. Hakuna taa mahali popote kwenye meli au mahali popote. Baada ya yote, nyinyi watu.

Unajua, na nimesimama tu pale kwa mshangao mkubwa. Kwa kadiri jicho lilivyoweza kufikia. Nyota, nyota, nyota.

Ukisogeza kwa upole muundo mkuu wa meli. Naam, hapo ndipo akili yako inapojawa na mshangao. Pongezi.

Hisia ya mshangao. Sitasema starehe. Kwa sababu kusema ukweli, nyuma ya fahamu zako, unajiuliza kuna nini gizani.

Lakini shangaa. Sasa, hiyo ndiyo aina ya mtazamo ambao Plato anautafuta. Ambayo akili inapaswa kuwa nayo.

Kuhusu mema. Unasema, inaonekana kama aina ya ajabu ya kidini. Ndiyo.

Na hivi ndivyo waandishi wa Kiyahudi, Wakristo na Waislamu walivyoielewa. Unaona, katika maendeleo ya fasihi ya fumbo ya Enzi za Kati. Walielezea maajabu ya kutafakari ya Mungu kwa upande wa kutafakari kwa Plato.

Naam, imejaa mshangao, upendo kwa mema. Unaona, kumbuka kwamba fadhila ya akili si maarifa tu. Kwa maana ya taarifa za jumla au kadhalika.

Ni hekima. Hekima inayotokana na si tu kupata maarifa, bali pia na furaha ya kutafakari katika mema. Ili iwe sehemu ya utu wako kufuata mema.

Hekima. Naam... Hekima inakuwa aina ya utambuzi. Uwezo unaotumika wa kufanya maamuzi sahihi.

Katika visa maalum . Kwa imani ya kimaadili au ya urembo , iweje iwe hivyo, ya kimaadili au ya urembo. Na akili iliyojaa aina hiyo ya ajabu na hekima huongoza kiasili kipengele chenye roho na kudhibiti hamu ya kula.

Mawazo ya kujidhibiti. Unaona. Jambo lingine ambalo nadhani unaweza kuuliza kuhusu Thedrus ni... Ni sehemu gani hiyo ndefu na yenye kuchosha kuhusu balagha? Aina zote za kazi za balagha.

Unajua, kwa muda nilijiambia, hapana, tusiwasumbue na sehemu hiyo ya mwisho. Kisha nikaamua kwamba kulazimika kuipitia hakutakuwa tu zoezi zuri la kujidhibiti nafsi. Inaweza kuwa njia ya kutekeleza au kuimarisha utambuzi .

Kwamba kuna tofauti kati ya balagha na lahaja. Unaona. Balagha bila balagha ni chombo cha hamu .

Kudanganya. Njia ya kupata unachotaka. Masomo sita rahisi kuhusu jinsi ya kushinda mabishano na kupata marafiki na kuwashawishi watu.

Hapana, ikiwa ufasaha wa maneno utaokolewa kutokana na hilo, lazima uwe kwa sababu ya utendaji kazi wa lahaja. Kukuza hekima. Na hivyo tunarudi katika mawazo yetu kuhusu Plato hadi pale alipoanza na wanafalsafa.

Epistemolojia yake. Tunahitaji ujuzi wa maadili kwa njia ya dialektiki. Ni katika mwanga wa aina hii ya kuzingatia kwamba Wapythagore, walikuwa .

Wapythagore, labda Pythagoras mwenyewe, walibuni neno falsafa. Kwa kifupi, falsafa ni nini? Ni kupenda hekima. Unaona.

Sasa, dokezo moja hapo. Sasa hivi, nilisema kwamba mapenzi kwa Plato ni eros, tamaa. Ah, lakini hapa kuna neno lingine.

Sio eros, bali phileo, philea, nomino. Na phileo ni aina ya upendo wa urafiki. Ambapo unapenda kitu kwa ajili yake mwenyewe.

Sio kwa kutaka. Kwa ajili yako. Lakini kwa ajili yake mwenyewe, unaipenda.

Hiyo ndiyo maana ya urafiki . Na falsafa ni kupenda hekima kwa ajili ya hekima. Au ukipenda, kwa ajili ya mema .

Badala ya kuwa ni suala la hamu ya kula. Ubinafsi. Upendo wa hekima.

Sawa, kuna maoni yoyote hadi sasa? Ndiyo, Ruth. Uelewa wangu ni kwamba roho ya Plato iligawanywa kwa matabaka tofauti. Unapozungumzia kuona mema na kupenda maajabu, je, unaweza kusema kwamba ni suala la imani, kulingana na roho gani imeingia katika uhai wetu? Hapana, usiseme ni roho gani imeingia katika uhai wako.

Wewe ni roho yenye mwili, si mwili unaopata roho ngeni. Hapana, ulivyo, ulivyokuwa. Naam, hivi ndivyo jinsi roho zinavyorejelewa.

Ni neno la ajabu, sivyo? Kurejesha roho. Jinsi inavyofanya kazi, unaona, ni suala la thawabu na adhabu. Ili ukiwa msichana mzuri katika maisha haya, uweze kufanikiwa kama mwanafalsafa katika maisha yajayo.

Ndiyo, na hakuna maana kwamba sote tunaanza katika hatua moja. Katika hija. Kwa sababu ikiwa kwa kipimo cha moja hadi kumi, unaona, katika maisha ya awali, ulifanikiwa kutoka tatu hadi nne.

Sawa, kuna uwezekano mkubwa wa kuanza maisha bora zaidi katika maisha yajayo kuliko kama ungeanza saa tano na kuzama hadi nne. Kwa sababu tu nyote wawili mliishia saa nne haimaanishi kwamba mtaanza saa sare wakati mwingine. Lakini je, kuna dhana ya hatima? Hapana, nisingeiita hatima.

Hatima inamaanisha kitu kipofu. Kumbuka zamani tulipokuwa tukizungumzia washairi wa Kigiriki, tamthilia za Kigiriki, na kadhalika. Kulikuwa na dhana ya hatima kama kitu kipofu.

Lakini polepole ilitoa nafasi kwa dhana ya haki ya ulimwengu. Na hii, katika Plato, ni dhana ya haki inayofanya kazi, si hatima isiyo na msingi. Nadhani haikuwa wazi kwangu alipokuwa akizungumzia roho na ni mungu gani waliyemhusisha naye walipokuwa mbinguni.

Wazo la roho kuanguka katika Plato linaweza kuwa na maana mbili tofauti. Linaweza kumaanisha kuporomoka kwako kimaadili. Au linaweza kumaanisha tu ukweli wa kuumbwa mwili.

Na kupoteza uhuru unaoletwa na hilo. Lakini hapana, hii ni sehemu ya picha ya haki ya ulimwengu. Hebu tuone, Ryan.

Nilikuwa najaribu kupatanisha matumizi mawili tofauti ya jinsi anavyochanganya mwanafalsafa na eros hii kwa ukweli. Yanaonekana kupingana kwa kiasi fulani, lakini yote mawili yanaonekana kuwa chanya za kweli katika falsafa yake. Naam, ikiwa kwa kiwango hicho uko hapa chini na una eros kwa ukweli, inaweza kuonekana kuwa ya kibinafsi.

Kufikia wakati unapofika hapa, inapaswa kuwa haina ubinafsi mwingi na zaidi aina ya kushindwa. Sio kwamba eros ni mbaya. Lakini badala ya maendeleo ya wema, unafurahia mema kwa ajili yake mwenyewe.

Pata tofauti kati ya, na hii ni tofauti ya Aristotle, kati ya kile kilicho kizuri kiakili na kile kilicho kizuri kiakili. Wema wa ndani ni kitu kinachotakiwa kwa ajili yake mwenyewe. Wema wa ala ni kwa ajili ya kitu kingine.

Wazo la eros linaweza kuwa tu kuchukulia kila kitu kama muhimu. Linaweza kuwa muhimu. Si lazima, lakini linaweza kuwa muhimu.

Ilhali philia haichukulii vitu kama muhimu. Urafiki huchukulia mtu kama thamani yake mwenyewe. Ana mazungumzo na jinsi lysis, ambayo inahusu hasa urafiki.

Na unaweza kutaka kuisoma ili kupata tofauti ya kongamano. Katika kongamano, unapata mapenzi mawili tofauti. Katika hotuba za mwanzo, yote ni ya aina ya chini.

Na kisha Socrates anapotoa hotuba yake ya mwisho, ni upendo wa uzuri wenyewe, hekima, na kadhalika. Lakini katika lysis, anazungumzia urafiki ni nini. Urafiki ni nini? Na upendo kwa maana hiyo.

Na anazungumzia sanaa sahihi ya wapenzi, shughuli sahihi ya wapenzi, kama ya lahaja. Lahaja, ndio. Kwa sababu urafiki, kama anavyoufikiria, ni ufuatiliaji wa pamoja wa hekima.

Kwa mema. Kwa ajili yake mwenyewe. Hiyo ndiyo urafiki.

Kutotamaniana. Ingawa hilo linaweza kuwapo. Lakini jambo linalofanya iwe urafiki dhahiri, kwa maana yake, ni kwamba mnaungana pamoja katika kutafuta hekima.

Katika kutafuta mema. Wakati mwingine tunapaswa kufanya semina kuhusu urafiki. Aristotle ana nyenzo nyingi kuhusu urafiki.

Ni wazo ambalo siku hizi, nadhani, tumelipuuza. Na matokeo yake, tumekosa mengi sana. Sawa, tuje kwenye mada ya mwisho kati ya hizi.

Maisha mazuri, ambapo ninajumuisha zaidi maadili. Hakika, mawazo yake ya kisiasa. Zaidi kuhusu urembo.

Kwa kweli, kila kitu kinachochangia katika kile ambacho ni wasiwasi wake mkuu, yaani, uboreshaji wa roho. Na roho inathaminiwa, ndiyo lengo, kwa sababu ni ya milele, jinsi mwili usivyo. Imefungwa, inahitaji maboresho makubwa, inahitaji ukombozi.

Bora kwa roho, katika kutafuta kwake upendo kwa wema, ni kuwa kama wema. Kuwa kama wema ni kuwa kama umbo la wema. Na kwa sababu katika baadhi ya maandishi yake ya baadaye anaitambulisha umbo la wema na Mungu, kuwa kama wema ni kuwa kama Mungu.

Na kuna sehemu moja ambapo anazungumzia kuiga Mungu. Ambayo ni msembo mwingine ambao umenaswa katika lugha ya kiroho ya Kikristo. Thomas Akempis, wa zama za kati, aliandika kile ambacho kimekuwa kitabu cha kitamaduni kuhusu kuiga Kristo.

Unaona, kuiga Mungu ndio mada ya Plato. Sasa, hii inawezaje kuwa hivyo? Naam, ni wazi, kukuza fadhila. Fadhila kama vile hekima, ujasiri, kiasi, haki, na mengine yote.

Na unakumbuka orodha hiyo ya mazungumzo ya Kiplato, na fadhila zingine nyingi. Fadhila ni nini? Neno analotumia ni arité, ambalo linamaanisha tu ubora, ubora. Ubora, ubora.

Kwa maneno mengine, kuwa na wema ni kuwa mwema. Falsafa ya Plato si hasa maadili ya kufanya maamuzi sahihi. Bali ni kuwa mtu wa aina sahihi.

Ni maadili ya wema, badala ya maadili ya vitendo, katika lengo lake kuu. Wema ni ubora wa roho. Nafsi ina wema wakati, katika vipengele vyake, vipengele hivyo vya roho vinapotimiza kazi yao sahihi, ya asili.

Unaona. Na utendaji huo unakuwa tabia ya kawaida ya nafsi. Kiasi.

Ujasiri. Hekima. Au, ukizungumzia sifa zingine, heshima kwa wengine.

Na kadhalika. Na katika baadhi ya mazungumzo yake, anachunguza swali la uhusiano kati ya fadhila tofauti ni upi. Je, hii ni kama mchanganyiko wa maji, kama mfuko wa marumaru? Au kuna aina fulani ya umoja uliopangwa miongoni mwa fadhila? Unaona.

Jibu lake katika Jamhuri ni, ndiyo, kwamba haki ni umoja uliopangwa wa fadhila. Na haki hupatikana wakati roho inatawaliwa na akili, na kadhalika na kadhalika. Vipi kuhusu jukumu la raha, mahali pa raha, basi, katika maisha mema? Na Plato anashughulikia hili katika mazungumzo yake mawili, Gorgia na Phoebus, angalau hayo mawili.

Gorgia na Filebu. Na ingawa anakataa wazo kwamba raha ndiyo jambo jema zaidi, bado anaona raha kama jambo jema.

Lakini si wema wa hali ya juu. Ni kiumbe mwenye hamu ya kula na kujipenda mwenyewe, anayejaribu kila wakati kutosheleza matamania yake mwenyewe, ndiye anayefanya raha kuwa nzuri zaidi. Hiyo ndiyo inayojulikana kama hedonism.

Mwisho wa juu zaidi ni hedon-e, raha. Na Plato anakosoa hedonism kama mtazamo potofu wa kile kilicho kizuri kwa wanadamu. Wanadamu ni zaidi ya viumbe wenye hamu ya kula tu.

Na matokeo yake, raha si jambo jema zaidi. Hamu si sehemu ya juu zaidi ya roho ya mwanadamu. Kwa hivyo kukidhi hamu si jambo jema zaidi.

Uraha ni kosa. Na anasema kwamba raha, si zote, kwa vyovyote vile, ni nzuri. Kuna raha nzuri, kuna raha mbaya.

Na kwa kadri tunavyofanya hukumu za kimaadili kuhusu aina tofauti za raha, haiwezi kuwa raha yenyewe ndiyo nzuri. Lazima kuwe na mema ambayo raha huhukumiwa nayo. Sasa, katika saikolojia ya maadili, ukweli ni kwamba kuna raha za hali ya juu na zenye utajiri zaidi.

Raha za kutafakari. Raha za maisha ya akili. Ukweli ni kwamba raha ni matokeo ya shughuli za juu zaidi.

Matokeo ya shughuli yanayohitimisha, ambayo huweka taji la maisha mazuri. Ni kama barafu kwenye keki, badala ya keki. Ni matokeo ya ziada, badala ya mwisho yenyewe .

Kwa hivyo Plato kimsingi ana mtazamo uleule wa mahali pa raha kama unavyoupata, kwa mfano, katika kitabu cha Mhubiri. Ambapo mtu mwenye hekima anasema kwamba chochote kile ambacho moyo wangu ulitamani, nilijinyima. Yote yalikuwa ubatili, kujisumbua roho.

Hapakuwa na faida chini ya jua, unaona. Na bado, kwa upande mwingine, hakuna kitu bora kuliko kufurahia vitu vizuri kama zawadi za Mungu katika hekima, wakitambua furaha yao inaweza kuwa nini katika suala la kupenda mema.